

मन्थली नगरपालिकाको

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम

यस गौरवमय नगर सभाका सभाध्यक्ष एवं नगर प्रमुख ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, नगर सभा सदस्यज्यूहरू, उपस्थित कर्मचारीगण तथा सञ्चारकर्मी मित्रहरू,

नेपालको संविधानको भाग १९ धारा २३० तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७१ बमोजिम यस मन्थली नगरपालिकाको उप-प्रमुखको हैसियतले यस गरिमामय सभा समक्ष आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वजेट तथा कार्यक्रम यहाहरू समक्ष प्रस्तुत गर्न उपस्थित छु। नेपालको संवैधानिक अधिकार, कर्तव्य र दायित्व समेतलाई हृदयंगम गर्दै नेपालमा प्रजातन्त्र, लोकतन्त्र र गणतन्त्र प्राप्तिका लागि विगतका कालखण्डमा जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात महान शहीदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै राष्ट्रियता, नागरिक स्वतन्त्रता र मुक्तिका लागि जीवन पर्यन्त संघर्ष गर्नु हुने सम्पूर्णमा हार्दिक नमन तथा सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु।

संघीय व्यवस्था बमोजिम नागरिकको सन्निकट रहेको सरकारको हैसियतले जनभावना अनुसार कार्य सम्पादन गर्न हामी अहोरात्र प्रतिवद्ध रहदै नागरिक हितमा प्रयत्नशील रहेको सबैमा अवगत गराउन चाहन्छु। मन्थली नगरपालिकाको नगर - सभा मार्फत ऐतिहासिक व्यवस्थाको पक्षमा रहने तथा स्थानीय तहको हित चाहने, विकास र सम्बृद्धिको यात्रामा हातेमालो गर्ने समस्त शुभचिन्तक व्यक्तित्वहरू, सहयोगी संघ संस्थाहरू, राजनैतिक दल, स्वतन्त्र तथा निष्पक्ष सूचना सम्प्रेषण गर्नुहुने संचारकर्मी मित्रहरू लगायत मन्थली नगरवासी समस्त आमाबुबा दिदीबहिनी दाजुभाईहरूलाई हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु।

मन्थली नगरपालिकाको प्रथम आवधिक योजना, हाम्रा नीति तथा कार्यक्रम, राजनैतिक दलका घोषणापत्र मार्फत भएका प्रतिवद्धता एवं पूर्व जनप्रतिनिधिज्यूहरूले वजेट तर्जुमा र कार्यान्वयनका सन्दर्भमा संस्थागतरूपमा हासिल गरेका अनुभव, नगर कार्यपालिका तथा नगर सभाका सदस्यज्यूहरू, विषयगत समिति, निजी क्षेत्र, विकास साझेदार गैह्र सरकारी संस्थाका महत्वपूर्ण सुझावहरू, नगरवासीको तर्फबाट प्राप्त सुझावहरू समेतका आधारमा यो वजेट तयार गरिएको छ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अव म यस बजेट तर्जुमाका चरणमा देखिएका मुख्य मुख्य चुनौतीलाई उल्लेख गर्न चाहन्छु :

- विश्वव्यापी रूपमा देखिएको आर्थिक संकुचनको कारणले बिगतको तुलनामा आगामी वर्षको बजेटमा त्यसको केही प्रभाव परेको छ ।
- आम्दानीको स्रोत माथिको परनिर्भरता र कराधार सिमित हुँदा सबै क्षेत्रको मागको आधारमा अपेक्षित कार्यक्रमलाई क्रमिक रूपमा गर्नुपर्ने दवाव छ ।
- चालु प्रकृतिका खर्चमा हुने वृद्धिले पूँजीगत खर्च न्यून भई विकासका गतिविधिहरूको प्रतिशतमा कमी आउन सक्ने अवस्थालाई हेर्दा पूँजीगत स्रोत व्यवस्थापनमा चाप परेको तथा पूँजीगत खर्च बढाउनको निमित्त प्राथमिकता र दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजना प्राथमिकीकरण र सोही अनुसारका आयोजना छनौट गर्नुपर्ने अवस्था छ ।
- संघ र प्रदेशबाट प्राप्त हुने अनुदान माथिको परनिर्भरताले हाम्रा क्रियाकलाप निर्देशित हुँदा अपेक्षित उपलब्धि प्राप्त गर्न समस्या देखिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय ,

अव म चालु आर्थिक वर्ष २०८० /०८१ को हालसम्म भएका वित्तीय गतिविधिहरूको बारेमा संक्षिप्त जानकारी गराउने अनुमति चाहन्छु ।

- चालु आर्थिक वर्षका लागि विनियोजित भएको कुल रकम रु १ अरब ०४ करोड ५४ लाख ९२ हजार ८ सय ३७ रुपैया रहेकोमा जसमध्ये रु ६४ करोड ८६ लाख २३ हजार १ सय ३५ रुपैया खर्च भएको छ यसको औषत खर्च ६२.०४ प्रतिशत हुन आउँछ ,चालु खर्च तर्फ भने ६८.०४ प्रतिशत र पूँजीगत खर्च तर्फ ५१ .७३ प्रतिशत वित्तीय प्रगति हासिल भएको छ । सङ्घीय तथा प्रदेशको सशर्त र समपुरक अनुदानको फिर्ता गर्नुपर्ने रकम समेत यसैमा समावेश भएको छ ।

- आन्तरिक राजश्व आम्दानी तर्फ चालु आर्थिक वर्षका लागि रु ४ करोड ३० लाख प्रक्षेपण गरिएकोमा जेठ मसान्त सम्म कुल राजश्व लक्ष्यको ८३.४१ प्रतिशत अर्थात रु ३ करोड ५८ लाख ६८ हजार ५२ रुपैया असुली भएको छ ।

अव म आगामी आर्थिक वर्ष २०८१ /२०८२ को वजेटका उद्देश्य र प्राथमिकतालाई संक्षिप्त रूपमा राख्ने अनुमति चाहन्छु ।

- वजेटका मुख्य उद्देश्यहरू

- क. दिगो र गतिशील अर्थतन्त्र मार्फत नगरपालिकाको आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने
- ख. नगरका पूर्वाधार विकास मार्फत स्वरोजगार र नागरिक कल्याणकारी कार्य गर्ने
- ग. शिक्षा ,स्वास्थ्य , खानेपानी र सिंचाई मार्फत नगरलाई स्वाधीन आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र उन्मुख गराउने
- घ. सुशासन प्रवर्धन र आधारभूत सेवाको परिचालन गर्ने
- ङ. आन्तरिक राजश्वका क्षेत्रहरूको पहिचान र परिचालन गरी सक्षम र दिगो आर्थिक स्रोतको विकास गर्ने

- वजेटका उद्देश्यहरू हासिल गर्न मैले निम्नानुसार प्राथमिकताहरू निर्धारण गरेको छु

- क. नगरपालिका र वडा कार्यालयको समन्वयमा स्थानीय आवश्यकता मैत्री पूर्वाधार छनौट र निर्माण गरी नागरिकको अपेक्षाको सम्बोधन गरिनेछ ।
- ख. नगरपालिकाकेन्द्रसंग जोड्ने रणनीतिक महत्वका सडक संजालको विकास र सवलीकरण गरी दिगो यातायात संजालको पहुँचलाई सहज र छरितो बनाईनेछ ।
- ग. बालमैत्री नगरपालिका घोषणा र अन्तरसम्बन्धित क्षेत्रगत सुधार गरिनेछ ।
- घ. आर्थिक क्षेत्रको आवश्यकता र विकासको पहिचान गरी संस्थागत तथा निजी लगानी साझेदारी गरिनेछ ।
- ङ. उद्यमशीलता प्रवर्धन र स्वरोजगारका क्षेत्रहरूमा भएको पहिचानलाई कार्यगत रूपमा बढाईने छ ।

च. पहिचान भएका पर्यटकीय क्षेत्रलाई आकर्षक गन्तव्यको रूपमा विकास गरिनेछ ।

छ. सुशासनको माध्यमबाट नागरिक मैत्री सेवालाई छरितो र सहज बनाईनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय

अव म मन्थली नगरपालिकाको राजस्व परामर्श समितिको सुझाव र प्रचलित कानून बमोजिम प्राप्त हुने आयका अनुमानित शीर्षकहरु देहाय बमोजिम हुनेगरी सम्मानित सभा समक्ष पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- सङ्घीय वित्तीय समानीकरण अनुदान रु १८ करोड २१ लाख ।
- सङ्घीय राजस्व बाँडफाँड रु १३ करोड ४३ लाख
- बागमती प्रदेश वित्तीय समानीकरण अनुदान रु २ करोड १ लाख ६९ हजार ।
- बागमती प्रदेश राजस्व बाँडफाँड रु ५ करोड १४ लाख ८३ हजार ८ सय ५० रुपैया ।
- आन्तरिक स्रोत रु ३ करोड ९१ लाख ।
- मालपोत रजिस्ट्रेसन शुल्क रु ७५ लाख ।
- सशर्त अनुदान चालु र पूँजीगत (सङ्घीय सरकार) रु ४३ करोड ०८ लाख ७६ हजार।
- सशर्त अनुदान बागमती प्रदेशबाट रु २ करोड ८८ लाख ५ हजार ।
- संघीय समपूरक अनुदान साझेदारी रु १ करोड ५० लाख
- बागमती प्रदेश समपूरक अनुदान रु. ३ करोड ।
- बागमती प्रदेश विशेष अनुदान रु. ८० लाख
- नगद लागत साझेदारी(जनसहभागिता) रु. १५ लाख
- आन्तरिक आय दहत्तर बहत्तर बापत रु ९० लाख
- संचित कोष (बैंक मौज्जात रकम) रु.६ करोड ७९ लाख ४७ हजार १ सय पचास ।

सडक बोर्ड , हेफर तर्फ २१ लाख , ग्रामीण स्वास्थ्य र शिक्षा सेवा गुठी (RHEST)तर्फ रु १ करोड ६३ लाख ३९ हजार ६ सय बाउन्न र सामुदायिक विकास समाज(C.D.S)को १ करोड ४६

लाख ८ हजार १ सय ७० जस्ता साझेदारी निकायहरूवाट हुने अनुमानित आयको रकम नगरपालिकाको स्थानीय तहको SuTRA (सुत्र) प्रणालीमा प्रविष्टि गरिएको छैन ।

यस नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१ /०८२ मा अनुमानित कूल आम्दानी(आय) जम्मा रू १ अरब १ करोड ९७ लाख ८१ हजार रुपैया प्रक्षेपण गरेको छु ।

अव म आगामी आ.व.२०८१ /०८२ को लागि स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले सिफारिस गरेको सीमा भित्र रही नगर भित्र सञ्चालन हुने प्रमुख कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूका लागि क्षेत्रगत रकम विनियोजनको प्रस्ताव पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

वडामा हुने विनियोजन

- संघ, प्रदेश र आन्तरिक आयका सबै स्रोतहरूमा भएको कटौतीको कारण आयमा परेको दबाव र न्यूनता समेतलाई मध्यनजर गर्दागर्दै समेत वडाको कार्यक्षेत्रभित्र आयोजनाको बढ्दो माग तथा वडाको आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी मुख्य प्राथमिकतामा राखी प्रत्येक वडामा न्यूनतम अनुदानका लागि ७ करोड र भूगोल, जनसंख्या, गरिवी र राजश्वलाई आधारमानी सुत्रमा आधारित ३ करोड गरी कूल जम्मा रू.१० करोड विनियोजन गरेको छु । सम्बन्धित क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व गर्नुहुने कार्यपालिकाका सदस्यहरूको सिफारिसमा तत् तत् क्षेत्रमा खर्च हुने गरी रु ४० लाख वजेट व्यवस्था गरेको छु साथै सबै वडा कार्यालयको कार्यालय संचालन तथा व्यवस्थापनको लागि रू १ करोड ४० लाख रुपैया विनियोजन गरेको छु ।

पूर्वाधार विकास

- आवश्यकता मैत्री महत्वपूर्ण आयोजना र पृथक वडाको पृथक पहिचान सहितको वडावाट छनौट गरिएको आयोजनालाई हातेमालो गर्दै आगाडी बढ्न नगर वडा साझेदारी : विकासमा वरावरी भन्ने आशयलाई मूर्तरूप दिन प्रत्येक वडामा देखिने र अनुभूत गर्ने आयोजनामा सम्बन्धित वडाले न्यूनतम रू २० लाख साझेदारी गरेमा नगरबाट शतप्रतिशत

रकम थप गरी त्यस्ता आयोजनामा रू ४० लाख रकमका आयोजना संचालन हुने व्यवस्था मिलाएको छु । यस कार्यक्रम संचालनका लागि नगरपालिकाको तर्फबाट रू २ करोड ८० लाख बिनियोजन गरेको छु ।

- मन्थली नगरपालिकामा विभिन्न स्थानबाट प्रस्ताव हुनसक्ने विभिन्न भैपरी दायित्वका लागि रू १५ लाख बिनियोजन गरेको छु ।
- मन्थली नगरपालिका भित्र बनेका भवनहरूको नक्सापासलाई विधुतीय नक्सापास(EPBS) कार्य आगामी बर्षबाट नै सुरुवात गरिनेछ यसको कार्यान्वयनको आवश्यक बजेट बिनियोजन गरेको छु ।
- पूर्वाधार निर्माणमा नगरवासीको प्रत्यक्ष लगानी वृद्धि गरी आवश्यकताको आधारमा साझेदारी गरी विकास निर्माणमा अपनत्व हुने गुणस्तर कायम गर्न जनसरोकारको महत्वलाई महशुस हुनेगरी पूर्वाधार निर्माण तर्फ नगरको रू ५० लाख र उपभोक्ता समितिको नगद साझेदारी रू १५ लाख गरी जम्मा रू ६५ लाख बिनियोजन गरेको छु ।
- आयोजना छनौट सम्भाव्यताको मूल दायरामा नसमेटिएका, आकस्मिक रूपमा संचालन गरी माग भई आएमा सो को लागि निर्माण तथा मर्मतका पूर्वाधारजन्य आयोजनाको लागि रू ६० लाख बिनियोजन गरेको छु ।
- मन्थली नगरक्षेत्रभित्र फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गर्न ल्याण्डफिल्ड साईटको निर्माण कार्यलाई आगामी वर्ष कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ल्याण्डफिल्ड साईट निर्माणका लागि रू ५० लाख बिनियोजन गरेको छु ।
- पूर्वाधार क्षेत्र अन्तर्गत संचालन हुने आयोजनाको गुणस्तर परीक्षण गरी आयोजनामा निर्माणको गुणस्तर परीक्षण गर्ने ल्याव निर्माणको लागि रू २० लाख बिनियोजन गरेको छु ।
- सङ्घीय समपुरक दायित्व रू १ करोड ५० लाख, बागमती प्रदेश समपुरक दायित्व रू ३ करोड तथा नयाँवडा कार्यालयभवन निर्माणका लागि नगरबाट रू. ७५ लाख , सडक बोर्ड नेपाल सहित संघ प्रदेश साझेदारी समेतका लागि रू २० लाख गरी कुल ५ करोड ४५ लाख रुपैया बिनियोजन गरेको छु ।

आर्थिक विकास क्षेत्र

- कृषि क्षेत्रको समग्र विकासका लागि रु ६० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- पशुपंक्षी विकासका समग्र कार्यक्रमहरु सञ्चालनका लागि रु ७० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- सहकारी संस्थाहरुको नियमन गरी सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यका साथ समग्र सहकारी गतिविधि मार्फत सहकारी क्षेत्रको प्रवर्धन र सहकारी सुशासनका लागि लागि रु. १५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- नागरिकहरुमा उद्यमशीलताको विकास गरी नगरपालिकालाई लघु उद्यमशील नगरको रूपमा स्थापित गर्न लघु उद्यम विकासका कार्यक्रमहरु उद्यमशीलता, सीप विकास तालिम र स्तरोन्नति गर्नका लागि आवश्यक सीप तथा प्रविधि र वजारीकरणका माध्यमवाट गरिवी निवारणमा सहयोग पुर्याउने उद्देश्यले लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु ३० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- मन्थली नगरपालिकालाई पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न यहाँका कला, भाषा , सांस्कृतिक तथा धार्मिक ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक बस्तुहरुको संरक्षण र सम्बर्धनको लागि रु २५ लाख बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
- सिंचाईको उपयोग कृषि भूमिको सदुपयोग भन्ने मूल नाराको साथ मन्थली नगरपालिका भित्रको आवश्यक कृषि योग्य स्थानमा संघ र प्रदेशका आयोजनासंग दोहोरोपन नहुने गरी भूमिगत तथा अन्य साना सिंचाईको व्यवस्थापन गर्नको लागि रु ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- सामाजिक विकास क्षेत्र
विद्यार्थी संख्या र भौगोलिक अवस्थाको आधारमा विद्यालय समायोजन, कक्षा घटाउने र विद्यालयगत दरवन्दी निर्धारण गरी सबै माध्यमिक तहका कक्षा ९ र १० तथा आधारभूत तहका कक्षा ६देखि ८ सम्मका विद्यालयमा अङ्ग्रेजी, गणित तथा विज्ञान विषय अङ्ग्रेजी माध्यमवाट पठनपाठन गर्न र कक्षा १ देखि ८ सम्मको स्थानीय पाठ्यक्रमको सन्दर्भ सामग्री

विकास गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गराउनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

- शैक्षिक क्यालेन्डर बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन, उत्कृष्ट शिक्षकलाई सम्मान , उपचारात्मक शिक्षण प्रणाली संचालन , मुख्य विषयहरूको घुम्ती परीक्षा मूल्यांकन समेतको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
- विद्यालय शिक्षा गुणस्तरीय र प्रविधिमैत्री बनाउन विद्यालयहरूमा ICT को प्रयोग, शिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि, विद्यालयहरूमा अतिरिक्त क्रियाकलापहरू, स्काउट ट्रुप, जुनियर रेडक्रस सर्कल र बाल समूहहरूलाई क्रियाशील गरी शैक्षिक सुधार कार्यक्रमहरू सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
- "स्वास्थ्यको लागि खेलकुद, राष्ट्रका लागि खेलकुद" भन्ने मुल नारालाई व्यवहारमा उतार्न क्लवहरू मार्फत खेलगतिविधि सञ्चालन गर्न खेल मार्फत युवाहरूमा अनुशासन र राष्ट्र निर्माणमा योगदान गर्ने गरी अन्तरपालिकामा हुने खेलकुद प्रतियोगितामा सहभागिताका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।
- शिक्षा युवा तथा खेलकुदको समग्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु ५ करोड ३२ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- नगरको स्वास्थ्य सेवामा गुणात्मक परिवर्तन गर्नका लागि स्वास्थ्य सेवालालाई थप प्रभावकारी बनाई मन्थलीवासीको स्वास्थ्य सेवा तथा सुबिधाको पहुंचलाई सहज हुने गरी आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरेको छु ।
- आम नागरिकको स्वास्थ्यलाई उपचारमा सहजता ल्याउनका लागि स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रमको दायरा वढाउने गरी सबैको पहुँच स्थापित हुनेगरी कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु ।
- मन्थली नगरक्षेत्रभित्रका बिरामीलाई उपचारमा आवश्यक पर्ने रगतको लागि नेपाल रेडक्रस सोसाईटीसंगको सहकार्यमा ब्लड बैंक स्थापना गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
- स्वास्थ्य सेवाका समग्र कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न रु २ करोड ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- नागरिकको सकारात्मक सोच तथा स्वास्थ्य समेतलाई ध्यानमा राखी नगरवासीलाई अयोग्यतातर्फ प्रेरित गर्न आवश्यक स्थानमा सार्वजनिक उद्यान तथा खुला व्यायमशाला निर्माण गर्नका लागि **रु २० लाख** बिनियोजन गरेको छु ।
- दलित,जनजाति,अपाङ्ग,महिला,वालवालिका,अल्पसंख्यक जस्ता लक्षित बर्गलाई राज्यको मुल प्रवाहीकरण गर्न साथै जातीय र बर्गीय विभेदको अन्त्य गरी समाजमा उच्च नैतिकताको साथ आफ्नो उपस्थिति हुने गरी शैक्षिक आयमूलक, सीपमूलक एवं चेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- लैंगिक हिंसा न्यूनीकरण,सहयोगापेक्षी मानव तथा हिंसापिडित मानिसको पुनर्स्थापना जस्ता कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट बिनियोजन गरको छु ।
- आ.व. २०८१ चैत मसान्त सम्ममा मन्थली नगरपालिकाले लिएको बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम लाई सघन रूपमा अगाडी वढाई बालमैत्री बाँकी रहेका सम्पूर्ण कार्य पूरा गर्न साथै सामाजिक समावेशीकरण र बालमैत्री कार्यक्रम लगानी योजनालाई सञ्चालन गर्न कुल **रु १ करोड ३५ लाख** विनियोजन गरेको छु ।
- भौगोलिक अवस्थालाई मध्यनजर गरी मन्थली नगरक्षेत्रभित्रका अत्यन्तै सुख्खाग्रस्त क्षेत्रको बासिन्दाको डीप बोरिंगको माध्यमबाट स्वच्छ पिउनेपानीको मागलाई केहि सम्बोधन र व्यवस्थापन गर्नको लागि **रु ३० लाख रुपैया** बिनियोजन गरेको छु।

विपद तथा वातावरण

- नगरमा रहेको वारुणयन्त्र, एम्बुलेन्स, शववाहन र ब्याक हो लोडर जस्ता आकस्मिक सेवा सञ्चालन गर्न अन्तरपालिका समन्वय र सहकार्य गरी प्रभावकारी रूपमा सुचारू गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।
- मन्थली नगरपालिकाको असहज भौगोलिक अवस्था सडक संजाल र अन्य विपद व्यवस्थापन र आवश्यक स्थानमा सडक पूर्वाधार मर्मत सम्बन्धि कार्यको लागि ब्याक हो लोडर खरीदजन्य प्रवन्ध गर्न लागि **रु ५५ लाख** विनियोजन गरेको छु ।

- प्रकोप व्यवस्थापन कोष समेत गरी विपद तथा वातावरणसंग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन पारिस्थितिक प्रणालीलाई बचाईराख्न दिगो वातावरण संरक्षण मार्फत विश्वव्यापी उष्णतासमेतलाई अनुकूलित अवस्थामा राख्न आवश्यक स्थानमा रिचार्ज पोखरी निर्माण समेतको लागि रु ८० लाख विनियोजन गरेको छु।

सुशासन, संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह

- स्थानीय सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई संघीय निजामती सेवा सो सरहको तलव भत्ता, सेवा, सुविधा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाएको छु।
- कर्मचारीको नैतिकता सेवा प्रतिको निष्ठालाई अझ उच्च राखी कार्यसम्पादनको स्तरमा प्रभावकारिता ल्याउन र कर्मचारी प्रोत्साहनका मौद्रिक र गैरमौद्रिक कार्यलाई संगसंगै लागि संस्थागत सुशासन तथा कर्मचारी क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालनको गरिनेछ साथै आन्तरिक राजश्वको दायरा विस्तार गर्न राजश्व वृद्धिका क्षेत्रहरू पहिचान गर्न, नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानीमा उल्लेखनीय सुधार गरी नगरपालिकाको आम्दानी र विनियोजनको बीचमा देखिएको खाडल न्यूनीकरण गर्न, कर र गैह्रकर राजश्वको दायरा पहिचान गर्न, समग्र नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्ने कार्यका लागि कर्मचारी क्षमता विकास, संस्थागत सुशासन र राजश्वक्षेत्रलाई चलायमान बनाउन रु ४५ लाख विनियोजन गरेको छु।
- मन्थली नगरपालिकाको समग्र कार्यालयीय दायित्व, चालु खर्च, जनशक्ति तलब भत्ता तथा सेवा संचालन तथा परिचालनको लागि शीर्षकगत रूपमा पेश भएका सबै कार्यक्रम संचालन गर्न रु १४ करोड विनियोजन गरेको छु।

कानून तथा न्याय

- समुदायमा उत्पन्न हुने सानातिना विवाद मेलमिलापका माध्यमवाट न्याय अनुभूति गराउन आवश्यक कानून निर्माण गरी न्यायको प्रत्याभूति दिलाउन, अन्तरपालिका स्तरीय न्यायिक समितिका पदाधिकारी र जिल्ला न्यायिक, अर्ध न्यायिक निकायहरूका बीच अन्तर्क्रिया

कार्यक्रम र कानून तर्जुमा तथा असहाय महिलालाई न्यायको पहुँचमा ल्याउने कार्य समेतका लागि **रु.२० लाख** बिनियोजन गरेको छु ।

- नगरपालिकाको पंजीकरण, योजना तथा अनुगमन तथा सहजीकरण ,श्रम तथा रोजगार , प्रधानमन्त्री रोजगार संचालन सहजीकरण गर्ने शाखागत कार्यक्रमका लागि कुल **रु १४ लाख** बिनियोजन गरेको छु।

साझेदारी र सहकार्य

- नगरको चौतर्फी विकास एवं उन्नयनका लागि विभिन्न क्षेत्रहरूमा सहकार्य गरी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न नगरसंग सम्झौता तथा प्रतिवद्धता जनाएका संघ सस्थाहरूसँग साझेदारी तथा सहकार्यका लागि **रु ७५ लाख** वजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

- आगामी आर्थिक वर्ष २०८१ /०८२ को नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न रु १ अरब १ करोड ९७ लाख ८१ हजार विनियोजन गरिएको मध्ये **चालु तर्फ रु ७० करोड ३५ लाख १० हजार (६८.९९ प्रतिशत)** र **पूँजीगत तर्फ रु ३१ करोड ६२ लाख ७१ हजार (३१ .०१ प्रतिशत) रकम** विनियोजन गरेको छु ।
- आय व्यय र करका दर एवं दायराहरूको विस्तृतीकरण विनियोजन विधेयक, आर्थिक विधेयक, वजेट पुस्तिका र विषय क्षेत्रगत वजेटको अनुमानित विवरण र वडागत अनुमानित वजेट विवरण अनुसूचीमा रहने छन् ।
- प्रस्तुत वजेट तर्जुमाको चरणमा मार्गदर्शन गर्नु हुने नगर प्रमुखज्यू साथै सहयोग पुर्याउनुहुने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, वडाध्यक्ष ज्यूहरू, कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरू, विषयगत समितिका पदाधिकारी , नगर सभा सदस्य ज्यूहरू र समस्त कर्मचारीहरूमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । वजेट तर्जुमाको क्रममा महत्वपूर्ण राय सुझावहरू प्रदान गर्नु हुने राजनीतिक दल, समाजसेवी , वुद्धिजिवी, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र , नागरिक समाज र सञ्चारकर्मी मित्र हरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु साथै प्रस्तुत वजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सबैको मार्गनिर्देशन र रचनात्मक सहयोग रहने अपेक्षा समेत गरेको छु ।

धन्यवाद ।

मिति २०८१ /०३/०५